

CAP V - PREZENTARE MĂSURI

FIȘA MĂSURII - DEZVOLTAREA EXPLOATAȚIILOR AGRICOLE MA1/ DI 2A

Tipul măsurii:

- INVESTIȚII
- SERVICII
- SPRIJIN FORFETAR

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

Așa cum reiese din Analiza Diagnostic și din analiza SWOT, există nevoia de investiții destinate dezvoltării exploatațiilor agricole și în creșterea capacității de prelucrare, comercializare și diversificare de produse agricole:

- înzestrarea tehnică a fermelor, precum echipamente, mașini și utilaje performante;
- stimularea cultivării și depozitării de legume (soiuri autohtone, adaptate condițiilor pedoclimatice, construcții, spații protejate de cultivare a legumelor), a culturilor de câmp (soiuri autohtone), creșterii efectivelor de animale (bovine, păsări, familii de albine) și valorificarea raselor autohtone;
- investiții necesare diversificării activităților agricole din cadrul exploatațiilor și adăugarea de plus valoare produselor agricole;
- creșterea valorii adăugate a produselor agricole prin procesarea produselor la nivelul fermei și comercializarea directă a acestora în vederea creării și promovării lanțurilor alimentare integrate;
- respectarea standardelor UE aplicabile tuturor tipurilor de investiții
- introducerea de noi tehnologii pentru dezvoltarea de noi produse și procese
- aplicarea măsurilor de protecția mediului, inclusiv scăderea consumului de energie și a emisiilor de GES
- promovarea investițiilor pentru producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile
- creșterea numărului de locuri de muncă
- stimularea asocierii și a investițiilor care deservește formele asociative ale fermierilor;

Gradul relativ scăzut de dotare și tehnologiile depășite utilizate în majoritatea exploatațiilor agricole și a unităților de profil, se reflectă în nivelul redus al productivității muncii în agricultură practică pe teritoriul GAL MH. Pentru producătorii mai mici, accentul va fi pus pe stimularea asocierii și accesarea sprijinului pentru investiții colective în interesul membrilor. Cooperativele și grupurile de producători au un rol important în mai buna corelare dintre ofertă și cerințele de piață și în furnizarea unei eficiențe mărite prin marketing comun al produselor produse de către membrii acestora, în special în cazul fermelor mici.

Obiectiv(e) de dezvoltare rurală: Obiectiv I - „Favorizarea competitivității agriculturii”, **Obiectiv II** - „Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice”, **Obiectiv III** - „Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă”, cfm. Reg. (UE) nr. 1305/2013, art. 4.

Obiectiv(e) specific(e) al(e) măsurii: Măsura contribuie la atingerea obiectivului specific „Creșterea eficienței agriculturii practicate pe teritoriul GAL MH”.

Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013: Prioritatea 2 „Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovative și a gestionării durabile a pădurilor”, **Prioritatea 3** „Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv a sectoarelor de prelucrare și comercializare a produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură”, **Prioritatea 5** „Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și reziliența la schimbările climatice în sectorul agricol, alimentar și silvic” și **Prioritatea**

6 „Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale”;

Măsura corespunde obiectivelor art. 17 „Investiții în active fizice” din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 2A „Îmbunătățirea performanței economice a tuturor fermelor și facilitarea restructurării și modernizării fermelor, în special în vederea creșterii participării și orientării către piață, cât și a diversificării agricole” cfm. art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013).

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013: Protecția mediului, atenuarea schimbărilor climatice și inovare: Prin măsura MA1 vor fi sprijinite investiții ce vor avea în vedere ameliorarea sau protejarea factorilor de mediu prin: 1) Investiții în construcții, echipamente, utilaje specializate asigurării unui management durabil al gunoierului de grajd și a altor dejecții 2) Noi metode de păstrare a producției agroalimentare 3) Noi metode de păstrare și prelucrare a deșeurilor. 4) Producția de energie electrică pentru utilizare proprie. Vor fi sprijinite investiții ce vor avea în vedere atenuarea schimbărilor climatice și creșterea rezistenței la schimbările climatice prin: 1) Anveloparea clădirilor în vederea reducerii emisiilor de CO₂ și a altor GES. 2) Modificarea, reabilitarea rețelelor de transport a apei în cadrul fermei în vederea reducerii pierderilor și prezervării resurselor de apă (reziliența la schimbări climatice). 3) Adoptarea unor culturi rezistente la schimbări climatice și minima intervenție asupra solului.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: Măsura MA1 este complementară cu **MA3** - „Sprijinirea micilor fermieri”, **MA4** - „Sprijin pentru cooperare în agricultură”, **MN1** - „Înființarea de activități non-agricole” și **MN2** - „Sprijin pentru activități non-agricole”.

Sinergia cu alte măsuri din SDL: **MA1** - „Dezvoltarea exploatațiilor agricole”, **MN1** - „Înființarea de activități non-agricole”, **MN2** - „Sprijin pentru activități non-agricole”, **MP1** - „Investiții pentru incluziunea socială și combaterea sărăciei” și **MA4** - „Sprijin pentru cooperare în agricultură” contribuie la **Prioritatea 3** „Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv a sectoarelor de prelucrare și comercializare a produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură”.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Măsura răspunde nevoilor identificate în teritoriu și enunțate în capitolul III: 004 - Nivel adecvat de capital și tehnologie pentru realizarea de activități agricole moderne, 005 modernizarea sectorului de procesare a produselor agricole și adaptarea acestuia la standardele UE, 008 - înființarea de grupuri și cooperative de producători, 009- lanțuri de alimentare integrate. Dimensiunea mică a exploatațiilor existente pe teritoriul GAL MH implică necesitatea asocierii producătorilor în vederea creșterii productivității muncii și a eficienței globale a exploatațiilor. Având în vedere bugetul mic la nivelul măsurii 19.2, este necesară realizarea unor proiecte pilot care să aibă caracter de antrenare și cristalizare a ideii și să reprezinte modele de bună practică. GAL MH se așteaptă ca succesul dezvoltării celor două grupuri de producători să fie propagate economic în întregul teritoriu și să creeze emulația necesară pentru realizarea altor grupuri de producători. La cele de mai sus se mai adaugă valoarea adăugată a criteriilor de selecție care încurajează crescătorii de bovine și legumicultură, principii aflate în concordanță cu specificul local.

3. Trimiteri la alte acte legislative

Regulament (UE) Nr. 1303/2013; Regulament (UE) Nr. 1305/2013; Recomandarea 2003/361/CE din 6 mai 2003; Regulament (UE) nr. 1242/2008; Comunicarea Comisiei nr. 2008/C155/02; Comunicarea Comisiei nr. 2008/C14/02; Legea cooperăției agricole nr. 566/2004; Legea nr. 1/2005; Ordonanța Guvernului nr. 37/2005; Ordinul nr. 119/2014 pentru aprobarea Normelor de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației; Ordinul 10/2008 privind aprobarea Normei sanitare veterinare care stabilește

procedura pentru marcarea și certificarea sanitară veterinară a cărnii proaspete și marcarea produselor de origine animală destinate consumului uman; Ordinul 111/2008 privind aprobarea Normei sanitar veterinare și pentru siguranța alimentelor privind procedura de înregistrare sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor a activităților de obținere și de vânzare directă și/sau cu amănuntul a produselor alimentare de origine animală sau nonanimală, precum și a activităților de producție, procesare, depozitare, transport și comercializare a produselor alimentare de origine nonanimală; Ordin 57 din 2010 pentru aprobarea Normei sanitar veterinare privind procedura de autorizare sanitară veterinară a unităților care produc, procesează, depozitează, transportă și/sau distribuie produse de origine animală; Hotărârea Guvernului nr. 226 din 2 aprilie 2015.

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Beneficiari direcți: Solicitanții eligibili pentru sprijinul acordat prin Masura MA1 sunt fermierii definiți conform Reg.(UE) nr.1307/2013, art.4, ca fiind persoane fizice autorizate conform OUG 44/2008, sau juridice sau un grup de persoane fizice sau juridice, ale căror exploatații se situează pe teritoriul GAL MH și care desfășoară o activitate agricolă (inclusiv beneficiari ai măsurilor MN1 și MN2).

Categoriile de beneficiari eligibili sunt:

Persoana fizica autorizata/intreprinderea individuala/intreprinderea familiala(infiintata in baza OUG 44/2008, cu modificarile si completarile ulterioare),

Societate in nume colectiv - SNC/Societate in comandita simpla- SNC/Societate pe actiuni-SA/Societate in comandita pe actiuni- SCA/Societate cu raspundere limitata- SRL(infiintata in baza Legii nr.31/1990 republicata, cu modificarile si completarile ulterioare), Societate agricola (infiintata in baza Legii nr.36/1991, cu modificarile si completarile ulterioare),

Composesorate, obsti si alte forme asociative de proprietate asupra terenurilor (mentionate in Legea nr.1/2000)

Societate cooperativa agricola (infiintata in baza Legii nr.1/2005, cu modificarile si completarile ulterioare)

Cooperativa agricola (infiintata in baza Legii nr.566/2004, cu modificarile si completarile ulterioare)

Grup de producatori (infiintat prin OG nr.37/2005, cu modificarile si completarile ulterioare)

Beneficiari indirecți: familiile și lucrătorii beneficiarilor, UAT-urile locale prin creșterea încasărilor din impozite și taxe, unitățile de alimentație publică prin creșterea calității produselor agricole și reducerea prețurilor, populația zonei prin reducerea impactului activității agricole asupra mediului și creșterea rezilienței la modificările climatice (inclusiv beneficiarii indirecți ai măsurii MP1).

5. Tip de sprijin

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv;
- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg. (UE) nr. 1305/2013, numai în cazul proiectelor de investiții.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Cheltuielile eligibile vor respecta prevederile art. 45 și 46 din R (UE) nr. 1305/2013 și art. 13 din R Delegat (UE) nr. 807/2014 și se referă la:

-Investiții în înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor zootehnice, inclusiv tehnologii eficiente de reducerea emisiilor poluării și respectarea standardelor Uniunii care vor deveni obligatorii pentru exploatații în viitorul apropiat, și cele pentru depozitarea/gestionarea adecvată a gunoii de grajd în zonele unde această cerință este în curs de aplicare;

- Investiții în înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor vegetale, inclusiv capacități de stocare, condiționare, sortare, ambalare a producției vegetale pentru creșterea valorii adăugate a produselor;
  - Investiții în scopul îndeplinirii standardelor comunitare în cazul tinerilor fermieri în conformitate cu art 17 (5) al Reg. 1305/2013 în care sprijinul poate fi acordat pe o perioadă maximă de 24 luni de la momentul instalării și investiții de conformare cu noile standarde în cazul modernizării exploatațiilor agricole conform art. 17 (6) în care sprijinul poate fi acordat pe o perioadă maximă de 12 luni de la data la care noul standard a devenit obligatoriu pentru exploatație;
  - Investiții în procesarea produselor agricole la nivel de fermă, precum și investiții în vederea comercializării (precum magazinele la poarta fermei sau rulotele alimentare prin care vor fi comercializate exclusiv propriile produse agricole); investițiile de procesare la nivelul fermei vor fi realizate doar împreună cu investițiile în modernizarea/dezvoltarea fermei (considerate ca fiind proiecte ce vizează un lanț alimentar integrat și adăugarea de plus valoare la nivel de fermă).
  - Construcția, extinderea, modernizarea și dotarea construcțiilor din cadrul fermei, destinate activității productive, inclusiv cai de acces în ferma, irigații în cadrul fermei și racordarea fermei la utilități și a anexelor aferente activității productive desfășurate, dimensionate corelat cu numărul persoanelor ce vor utiliza aceste spații;
  - Construirea, amenajarea și dotarea spațiilor de desfacere și comercializare, precum și alte cheltuieli de marketing, în cadrul unui lanț alimentar integrat;
  - Investiții în sisteme/echipamente de irigații la nivelul fermei, cu condiția respectării condițiilor specifice, aplicabile investițiilor eligibile prin măsura MA1;
  - Achiziționarea, inclusiv în leasing de mașini/ utilaje și echipamente noi, în limita valorii de piață a bunului respectiv;
  - Achiziționarea, inclusiv în leasing, de mijloace de transport compacte, frigorifice, inclusiv remorci și semiremorci specializate în scopul comercializării produselor agricole în cadrul unui lanț alimentar integrat;
  - Cheltuieli generate de înființarea/inlocuirea plantațiilor pomicele, inclusiv înființarea și modernizarea pepinierelor pomicele, înființarea/inlocuirea plantațiilor de struguri de masă și alte culturi perene (cu condiția ca materialul de plantare să fie certificat). Contribuția în natură în cazul înființării/inlocuirii plantațiilor este eligibilă doar cu respectarea art. 69 din Reg.(UE) nr.1303/2013
  - În cazul solicitanților neplatitori de TVA, în temeiul legislației naționale privind TVA-ul, sunt cheltuieli eligibile valorile TVA aferente cheltuielilor eligibile purtătoare de TVA;
  - Cheltuieli determinate de conformarea cu standardele comunitare în cazul tinerilor fermieri în conformitate cu art. 17(5) din Reg.(UE) nr.1305/2013 și investiții determinate de conformare cu noile standarde, în cazul modernizării exploatațiilor agricole conform art.17(6) din același regulament;
  - Cheltuielile privind costurile generale ale proiectului: cheltuieli pentru consultanță, proiectare, monitorizare, management, inclusiv onorariile pentru consiliere privind durabilitatea economică și de mediu, taxe pentru eliberarea certificatelor, potrivit art.45 din Reg.(UE) nr.1305/2013, precum și cele privind obținerea avizelor și autorizațiilor necesare implementării proiectelor, prevăzute în legislația națională. Acestea trebuie să se încadreze în maxim 10% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele care prevăd construcții-montaj și maxim 5% pentru proiectele care prevăd investiții simple;
  - Investiții necorporale: achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci în conformitate cu art 45 (2) (d) din Reg. 1305/2013;
- Cheltuielile neeligibile:** Achiziția de clădiri; achiziția de drepturi de producție agricolă, de drepturi la plată, animale, plante anuale și plantarea acestora din urmă; Cheltuielile cu întreținerea culturilor agricole; Cheltuielile cu achiziția de cap tractor; cheltuielile cu achiziționarea de bunuri și echipamente "second hand"; cheltuieli efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului cu excepția costurilor generale

definite la art 45, alin 2 litera c) a R (UE) nr. 1305/2013 care pot fi realizate înainte de depunerea cererii de finanțare; cheltuieli cu achiziția mijloacelor de transport pentru uz personal și pentru transport persoane; construcția sau modernizarea locuinței și sediilor sociale; cheltuielile cu spații ce deservește activitatea generală a exploatației agricole: birouri administrative, Sali de sedințe, Sali de protocol, spații de cazare etc; cheltuieli finanțate prin PNS 2014-2018, investiții finanțate prin PNA 2017-2019, în cazul cooperativelor achiziția de maturator și centrifuga și pentru toți solicitanții achiziția de încălzitor miere; cheltuieli cu investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile; cheltuieli neeligibile în conformitate cu art. 69, alin (3) din R (UE) nr. 1303/2013 și anume: (a) dobânzi debitoare, (b) achiziționarea de terenuri construite și neconstruite, (c) taxa pe valoarea adăugată, cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul și a prevederilor specifice pentru instrumente financiare; în cazul contractelor de leasing, celelalte costuri legate de contractele de leasing, cum ar fi: marja locatorului, costurile de refinanțare a dobânzilor, cheltuielile generale și cheltuielile de asigurare; costuri operaționale, inclusiv costuri de întreținere și chirie;

7. Condiții de eligibilitate

Pentru a fi eligibile, toate cheltuielile aferente implementării proiectelor din cadrul SDL trebuie să fie efectuate pe teritoriul GAL MH.

- ❖ Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- ❖ Investiția trebuie să se realizeze în cadrul unei ferme cu o dimensiune economică de minimum 4.000 € SO;
- ❖ Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin una din acțiunile eligibile prevăzute prin Masura MA1;
- ❖ Solicitantul trebuie să demonstreze asigurarea cofinanțării investiției;
- ❖ Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza documentației tehnico-economice;
- ❖ Investiția va fi precedată de o evaluare a impactului preconizat asupra mediului dacă aceasta poate avea efecte negative asupra mediului, în conformitate cu legislația în vigoare;
- ❖ Investițiile necesare adaptării la standardele UE, aplicabile producției agricole realizate de tinerii fermieri care se instalează pentru prima dată într-o exploatație agricolă se vor realiza în termen de maxim 24 de luni de la data instalării (conform art 17, alin. 5 din R(UE) nr.1305/2013);
- ❖ Investițiile necesare adaptării la noi cerințe impuse fermierilor de legislația europeană se vor realiza în termen de 12 luni de la data la care aceste cerințe au devenit obligatorii pentru exploatația agricolă (conform art 17, alin. 6 din R(UE) nr.1305/2013);
- ❖ Investiția va respecta legislația în vigoare (menționată la capitolul Trimiteri la alte acte legislative) din domeniul: sănătății publice, sanitar-veterinar și de siguranță alimentară;
- ❖ Solicitantul va demonstra că profitul mediu anual (ca medie a ultimilor trei ani fiscali) nu depășește de 4 ori valoarea sprijinului solicitat;
- ❖ În cazul procesării la nivel de fermă materia primă procesată va fi produs agricol (conform Anexei I la Tratat) și produsul rezultat va fi doar produs Anexa I la Tratat.

8. Criterii de selecție

Modernizarea exploatațiilor agricole:

- ❖ Principiul asocierii fermierilor, care dețin exploatații de dimensiuni mici și/sau medii, în cadrul formelor asociative înființate în baza Legii nr.566/2004, Legii nr.1/2005, Legii nr.1/2000, Legii nr.36/1991, OG nr.37/2005;
- ❖ Principiul creșterii dimensiunii exploatației agricole;

- ❖ Principiul sectorului prioritar conform analizei diagnostic: sectorul zootehnic (bovine, păsări, familii de albine) și vegetal (cereale, plante oleaginoase și proteice, cartofi și legumicultură, inclusiv producere de material săditor);
- ❖ Principiul lanțurilor alimentare integrate, respectiv combinarea investițiilor în producția agricolă primară cu procesarea și/sau comercializarea producției obținute;
- ❖ Principiul nivelului de calificare în domeniul agricol al managerului exploatației agricole;
- ❖ Principiul agriculturii de înaltă valoare naturală;
- ❖ Numărul de locuri de muncă nou create;
- ❖ Principiul complementarității: sprijinirea cu prioritate a beneficiarilor altor măsuri finanțate prin SDL GAL MH 2014 - 2020 (MA3, MA4, MN1 sau MN2).

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Valoarea maximă eligibilă a unui proiect este:

- 80.000 euro pentru proiecte depuse de formele asociative înființate în baza Legii nr.566/2004, Legii nr.1/2005, Legii nr.1/2000, Legii nr.36/1991, OG nr.37/2005;
- 70.000 euro pentru proiecte depuse de celelalte categorii de solicitanți prevăzuți la Cap.4;

Intensitatea sprijinului public: 50% din totalul cheltuielilor eligibile.

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora cu câte 20 puncte procentuale suplimentare*) în cazul:

- Investițiilor realizate de formele asociative înființate în baza Legii nr.566/2004, Legii nr.1/2005, Legii nr.1/2000, Legii nr.36/1991, OG nr.37/2005;
- Investițiilor realizate de tinerii fermieri, cu vârsta până la 40 de ani, inclusiv la data depunerii cererii de finanțare (asa cum sunt definiți la art.2 al Reg.(UE) nr.1305/2013);
- Proiectelor integrate;
- Operațiunilor sprijinite în cadrul PEI;
- Investițiilor legate de operațiunile prevăzute la art. 28 (Agromediu) și art. 29 (Agricultura ecologică) din R(UE) nr. 1305/2013;
- Investiții în zone care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice, menționate la art. 32 R(UE) nr. 1305/2013;

*) rata sprijinului combinat nu poate depăși 90% în cazul fermelor mici și medii (cu dimensiunea până la 250.000 SO), respectiv 70% în cazul fermelor având între 250.000 și 500.000 SO. Cuantumul sprijinului a avut în vedere importanța sprijinirii asocierii dintre micii producători. Intensitatea sprijinului a fost stabilită având în vedere gradul de sărăcie al zonei.

10. Indicatori de monitorizare

Indicatori specifici domeniului de intervenție:

- Număr de exploatații /beneficiari sprijiniți: 6
- Număr de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la sistemele de calitate, la piețele locale și la circuitele de aprovizionare scurte, precum și la grupuri/organizații de producători: 2
- Cheltuială publică totală: 375.000 euro
- Suprafața totală sau UVM în cauză: 10 UVM
- Locuri de muncă nou create: 5